

DZIENNIK URZĘDOWY

c. i k. Komendy obwodowej w Biłgoraju.

Nr VI.

wydany i rozesłany 1. czerwca 1916.

Prenumerata kwartalna 3 kor.

Treść: 68. Do Ludności Jen. Gub. wojskowego. — 69. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii dotyczące monopolu tytoniowego. — 70. Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii dotyczące monopolu spirytusowego i wódeczanego oraz zwalczania pijaństwa. — 71. Rozp. Nacz. Wodza armii dotyczące monopolu cukrowego i przymusu koncesyjnego dla handlu cukrem. — 72. Obrót towarami. — 73. Organizacja szkół ludowych. — 74. — 75. — 76. Obwieszczenie Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Warszawie. — 77. Ubezpieczenie na życie. — 78. Obrót bydłem wewnątrz obszaru okupowanego. — 79. Uwalnianie od robót. — 80. Zakaz wytwarzania i sprzedaży śmietanki. — 81. Opłaty targowe i mostowe w Biłgoraju. — 82. Ostrzeżenie. — 83. Obwieszczenie. — 84. Otwarcie etapowych urzędów pocztowych i telegraficznych dla ruchu prywatnego. — 85. Dopuszczenie pocztowych przesyłek, pakietów za pobraniem z Monarchii do obszaru okupowanego w Polsce. — 86. Otwarcie ekspozytury cłowej w Baranowie. — 87. C. i k. Główny urząd cłowy w Brodach. — 88. Zmiany w sądownictwie. — 89. Ogłoszenie w sprawie przyjmowania tutejszych obywateli do c. i k. Żandarmerii na obszarze okupowanym Polski.

68.

Do Ludności Jen. Gubernatorstwa wojskowego!

Na rozkaz Najwyższy Jego ces. i król. Apostolskiej Mości, mego Najmiłościvszego Pana, obejmuję urząd jenerał-gubernatora wojskowego na austr.-węg. obszarze okupowanym w Polsce. Na tem stanowisku witam jak najgoręcej ludność powierzonego mi kraju.

Zasady sprawiedliwości i życzliwości, któremi mój znakomity poprzednik przy sprawowaniu rządów tego kraju się kierował, będą mi również służyły za wskaźnik. Od Was natomiast oczekuję, że nienagannem zachowaniem się ułatwicie mi życzliwe i przyjazne postępowanie.

Wierny intencyom mego Dostojnego Monarchy, któremu dobro Wasze leży na sercu, skieruję me dążenia ku temu, aby według najlepszych sił łagodzić dalej ciężkie rany, zadane krajowi wojną i popierać dalszy pomyślny rozwój tego kraju.

Zwracam się do Was wszystkich o poparcie mnie w tej pracy; odnoście się do mnie z pełnem zaufaniem.

Lublin, dnia 9. maja 1916.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:

KAROL KUK zbrojmistrz polny, w. r.

69.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z 8. marca 1916,

Nr. 50. Dz. rozp. część XVI.

dotyczące monopolu tytoniowego.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Prawo monopolowe.

Przywóz tytoniu do obszaru okupowanego i sprzedaż tytoniu w obrębie tego obszaru zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwa „tytoń” rozumieć należy w niniejszym rozporządzeniu liście tytoniu, tytoń do papierosów, tytoń do palenia, tabakę, do zażywania, prymkę, cygara i papierosy.

§ 2.

Przywóz.

Przywóz dla celów określonych w § 4. punkt 1 do 3, ordynacji cłowej, (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31. maja 1915, Nr. 15 Dz. rozp.) nie ulega żadnym ograniczeniom.

Podróżnym wolno przewozić dla użytku w czasie podróży dziesięć sztuk cygar lub dwadzieścia pięć sztuk papierosów, lub trzydzieści pięć gramów tytoniu (§ 4 punkt 5, ordynacji cłowej).

§ 3.

Sprzedaż.

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedawania tytoniu w miarę postanowień rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 26. lipca 1915, Nr. 28, Dz. rozp.

§ 4.

Ustanowienie cen.

Geny sprzedaży tytoniu będą ustanowione jednolicie w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatora.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach ma być tytoń oddany producentom fabrykatów tytoniowych i ustala prowizye, przysługujące handlarzom (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 26. lipca 1915, Nr. 28, Dz. rozp.).

Uchyła się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacyi lub sprzedaży tytoniu.

§ 5.

Istniejące zapasy.

Ustęp końcowy § 4. nie stosuje się do zapasów, znajdujących się na obszarze okupowanym w dniu 15. marca 1916.

Co do tych zapasów może Jenerał-Gubernatorstwo podwyższyć w drodze rozporządzenia pobieranie według ustaw krajowych podatki pośrednie aż do wysokości 100% stopy podatkowej.

Zapasy należy zgłosić do 15. kwietnia 1916 w tej Komendzie obwodowej, w której obrębie urzędowym są złożone. Zapasy nie zgłoszone uznane będą za przepadłe.

§ 6.

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urzędów, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu tytoniowego.

§ 7.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie karane będą przez Komendę obwodową — o ile czyn nie podpada pod surowszy przepis karny — grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

§ 8.

Postanowienia końcowe.

Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 27. czerwca 1915, Nr. 22 i 23 Dz. rozp. są uchylone. Papier cygaretowy i tutki cygaretowe podlegają stopie cłowej 250 K. za 100 kg.

§ 9

Wejście w życie.

§§ 1, 2. i 8. wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, inne postanowienia niniejszego rozporządzenia z dniem 15. marca 1916

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

70.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z 22. kwietnia 1916,

Nr. 55. Dz. rozp. część XIX.

dotyczące monopolu spirytusowego i wódeczanego oraz zwalczania pijaństwa.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

I. Rozdział

Monopol spirytusowy i wódeczany.

§ 1.

Monopol przywozu i sprzedaży.

Przywóz spirytusu i wódki do obszaru okupowanego oraz sprzedaż spirytusu i wódki w tym obszarze, zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwą spirytusu rozumieć należy wszelkie pędzone płyny wysokokowe, pod nazwą wódki wszelkie płyny tego rodzaju, które z dodatkiem lub bez dodatku służyć mogą za napój.

§ 2.

Wyjątki z pod monopolu.

Jenerał-Gubernatorstwo może postanowić w drodze rozporządzenia, że pewne rodzaje spirytusu lub wódki wyjęte są w ogóle z pod monopolu przywozu i sprzedaży, lub że przywóz i sprzedaż ich może być pewnym osobom na ich prośbę pozwołoną.

§ 3.

Przywóz i wywóz.

Przywóz spirytusu lub wódki do obszaru okupowanego przez c. i k. Zarząd wojskowy wolny jest od cła.

Przywóz dla celów, określonych w § 4, punkt 1, 2, 3. i 6. ordynacyi cłowej (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31. maja 1915, Nr. 15 Dz. rozp.) nie ulega żadnym ograniczeniom.

Wywóz spirytusu lub wódki z obszaru okupowanego jest zakazany; wyjątków od tego zakazu udziela Jenerał-Gubernatorstwo lub organa upoważnione od tego rozporządzeniem Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 4.

Upoważnienia do sprzedaży spirytusu lub wódki.

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży spirytusu lub wódki

przez udzielenie koncesyi na handel spirytusu lub wódki, w miarę postanowień II. rozdziału.

Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 15. grudnia 1915, Nr. 47 Dz. rozp.).

§ 5.

Ustanowienie cen.

Ceny sprzedaży spirytusu lub wódki ustanawia Jenerał-Gubernatorstwo w drodze rozporządzenia. Rodzaje spirytusu lub wódki, wyjęte ogólnie na podstawie § 2 z pod monopolu przywozu i sprzedaży, mogą być także wyjęte z pod ustanowionej ceny.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach producent musi oddać spirytus i wódkę c. i k. Zarządowi wojskowemu i ustala ceny, po jakich c. i k. Zarząd wojskowy odstępuje je handlarzom. Te ostatnie ceny mają być za wódkę uiszczone w złocie; Jenerał-Gubernatorstwo może w wypadkach godnych uwzględnienia zezwolić na inny sposób zapłaty.

Uchyla się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacyi lub od sprzedaży spirytusu lub wódki, wprowadzonej lub nabytej przez c. i k. Zarząd wojskowy.

II. Rozdział.

Postanowienia przemysłowe.

§ 6.

Władza koncesyonująca, dokument koncesyjny.

Do prowadzenia handlu spirytusem lub wódką potrzebne jest pozwolenie (koncesya) Komendy obwodowej, w której okręgu urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Koncesya może być także nadana dla handlu pewnymi rodzajami spirytusu lub wódki, albo dla pewnych rodzajów przemysłu,

w szczególności:

1. dla handlu takimi rodzajami spirytusu lub wódki, których sprzedaż wyjęta jest z pod monopolu c. i k. Zarządu wojskowego (§ 2),
2. dla handlu takimi rodzajami spirytusu lub wódki, których sprzedaż podpada pod monopol c. i k. Zarządu wojskowego (§ 4),
3. dla wyszynku wódki lub handlu wódką w ilościach mniejszych niż pięć litrów.

Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

§ 7.

Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom nienagannego prowadzenia i godnym zaufania, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę, na rachunek posiadacza koncesyi, wymaga pozwolenia Komendy obwodowej. Zastępca musi odpowiadać warunkom pierwszego ustępu.

Po śmierci posiadacza koncesyi, może być przemysł prowadzony na postawie dawnego dokumentu koncesyjnego, na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków uprawnionych do dziedzictwa aż do ich pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie obwodowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 8.

Wyszynk wódki.

Koncesyi na wyszynk wódki (§ 6, punkt 3) udziela się tylko takim kompetentom, którzy na podstawie innych uprawnień przemysłowych trudnią się w tym samym lokalu podawaniem potraw i wyszynkiem innych napojów.

Gospodarze, o których mowa w pierwszym ustępie, mogą podawać gościom w lokalu gospodnim wódkę w naczyniach niezamkniętych tylko w ilościach najwyżej do jednej ósmej litra.

Zresztą wolno spirytus i wódkę sprzedawać tylko w naczyniach zamkniętych według zwyczajów handlowych, podawanie tych napojów do spożycia w lokalu sprzedaży nie jest dozwolone.

§ 9.

Lokal przedsiębiorstwa.

Na podstawie tej samej koncesyi może być handel spirytusem lub wódką prowadzony tylko w jednej gminie i tylko w lokalach wymienionych w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy donieść Komendzie obwodowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem handlu w nowym lokalu. Przesiedlenie handlu wódką (§ 9) wymaga zatwierdzenia Komendy obwodowej.

§ 10.

Rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa.

Dokument koncesyjny ustanawia rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa, zwłaszcza rodzaje przedsiębiorstwa, wyliczone w § 6. pod 1, 2 i 3, oraz, czy towar może być oddawany tylko handlarzom, czy także wprost konsumentom.

§ 11.

Nadzór władz.

Prowadzenie handlu spirytusem i wódką stoi pod nadzorem władzy.

Organom, powołanym do wykonywania tego nadzoru, musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu spirytusem lub wódką.

Komendant obwodu może zarządzić, aby lokale, w których sprzedaje się wódkę, były zamknięte w pewne dni lub o pewnych godzinach.

§ 12.

Zakazane rodzaje sprzedaży.

Używanie automatów do sprzedaży wódki jest zakazane.

Substancje niepalne, przeznaczone wyłącznie do fabrykacji wódki, wolno sprzedawać tylko przemysłowcom, uprawnionym do fabrykacji wódki. Trzymanie takich substancji w lokalach handlowych, ogólnie dostępnych jest zakazane.

§ 13.

Apteki.

Sprzedaż pewnych rodzajów spirytusu lub wódki w aptekach na polecenie lekarskie nie podpada pod przepisy tego rozdziału.

Aptekarze uprawnieni są bez koncesyi z § 4. do sprzedawania spirytusu i wódek, dopuszczonych według przepisów sanitarnych do sprzedaży w aptekach.

III Rozdział.

Postanowienia prawo-prywatne.

§ 14.

Niezaskarżalność należytości dłużnych za wypite napoje wysokowe.

Roszczenia powstałe ze sprzedaży wódki i innych napojów wysokowych konsumentom nie są zaskarżalne, jeżeli dłużnik w czasie powstania późniejszego roszczenia nie był jeszcze uiszczyć z dawniejszego długu takiego samego rodzaju, należącego się temu samemu wierzycielowi.

Roszczenia powstałe z kilkakrotnego podawania wspomnianych napojów temu samemu gościowi w czasie jego nieprzerwanego pobytu w gospodzie lub zamieszkania w tym samym domu zajezdnym, uważa się za jednolite roszczenie.

Długów, niezaskarżalnych w myśl ustępu 1, nie można też potrącać z wierzytelności dłużnika.

§ 15.

Nieważność umów.

Nieważne są:

umowy, dotyczące zastawu i poręczenia dla roszczeń, które według § 14. nie mogą być zaskarżone;

umowy najmu robotników, mocą których robotnik ma otrzymywać pędzone napoje wysokowe na rachunek płacy.

IV. Rozdział.

Postanowienia karne.

§ 16.

Podawanie napojów wysokowych niedorostłym i pijakom.

Nie wolno:

1. przy wyszynku lub handlu napojami wysokowymi podawać lub pozwalać podawać tych napojów niedorostłemu dla jego własnego użytku;

2. częstować lub pozwalać częstować niedorostłego napojami wysokowymi tego rodzaju, w takiej ilości, lub tak często, że użycie ich może szkodliwie oddziaływać na jego zdrowie lub rozwój fizyczny.

3. pozwalać niedorostłemu, nad którym się ma nadzór, używać napojów wysokowych tego rodzaju, w takiej ilości lub tak często, że użycie ich może szkodliwie oddziaływać na jego zdrowie lub rozwój fizyczny;

4. podawać, lub pozwalać podawać napojów wysokowych osobie widocznie nietrzeźwej.

§ 17.

Zakaz podawania napojów wysokowych pewnym osobom.

Komenda obwodowa lub naczelnik gminy do tego przez Komendę obwodową upoważniony mogą wydać zakaz podawania napojów wysokowych pewnym osobom. Zakaz ten będzie ogłoszony w sposób zwyczajem przyjęty w obrębie, w którym obowiązuje.

§ 18.

Obejście niezaskarżalności należytości dłużnych za wypite napoje wysokowe; umowy nieważne.

Nie wolno:

1. kazać sobie wystawiać przez dłużnika pretensyi niezaskarżalnej w myśl § 14, lub przez członków jego rodziny, dalej przez osobę dającą mu zastaw lub porękę (§ 15), dokumentu, który nie zawiera tytułu zobowiązania lub zawiera nieprawdziwy tytuł, a ma na celu obejście niezaskarżalności, zakazu potrącania lub nieważności zastawu lub poręki;

2. zapewniać sobie wypełnienie niezaskarżalnej pretensyi, wynikłej ze sprzedaży napojów wysokowych, przez odebranie słowa honoru, przysięgi lub podobnego zapewnienia;

3. zawierać z robotnikiem umowy, która w myśl § 15 jest nieważną.

§ 19.

Kompetecya karna i wymiar kar.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą — o ile nie podpadają pod surowszą karę — karane przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

V. Rozdział.

Postanowienia ogólne i końcowe.

§ 20.

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urzędów, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu spirytusowego i wódczanego.

§ 21.

Zarządzenia przymusowe.

Koncesya na handel spirytusem lub wódką może być każdej chwili cofniętą.

Koncesya musi być cofniętą, jeżeli odpadną warunki co do godności zaufania i nienaganności posiadacza koncesyi, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku może Komenda obwodowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie towarów.

§ 22.

Postanowienia przejściowe.

Zapasy spirytusu i wódki, znajdujące się w obszarze okupowanym, przeznaczone na sprzedaż, a nie wprowadzone lub nabyte przez c. i k. Zarząd wojskowy, mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego tylko do 15. maja 1916, o ile nie zostały przed tym dniem zgłoszone w Komendzie obwodowej, w której okręgu urzędowym są zamagazynowane.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia.

Zapasy niezgłoszone uzna Komenda obwodowa za przypadłe z dniem 15. maja 1916.

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego do 1. lipca 1916. Zapasy niesprzedane do tego czasu obejmie c. i k. Zarząd wojskowy po cenach umówionych lub po cenach, po jakich, odstępuje się spirytus lub wódkę handlarzom § 5, ustęp 2).

Podatki pośrednie, przypadające według ustaw krajowych, mogą być co do zapasów, określonych w pierwszym ustępie, podwyższone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa aż do wysokości stu procent stopy podatkowej.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na wywóz pewnego zapasu spirytusu lub wódki z monarchii, mogą ten zapas wprowadzić do 15. maja 1916. Zapasy te podlegają, po wprowadzeniu ich, przepisom tego paragrafu.

§ 23.

Uprawnienia przemysłowe.

Handel zapasami, o których mowa w § 22, oraz handel tymi rodzajami spirytusu lub wódki, które są wyjęte z pod monopolu sprzedaży, może się odbywać bez koncesyi przepisanej w § 6, jeżeli handlarz w czasie wejścia w życie tego rozporządzenia był uprawniony do tego na mocy poprzednio nabytych uprawnień przemysłowych.

§ 24.

Uchylenie dawniejszych przepisów.

Uchyla się przepisy rosyjskie, tyżące się przedmiotów uregulowanych w niniejszem rozporządzeniu, w szczególności bonifikacye przy wywozie spirytusu lub wódki.

Pierwszy ustęp nie dotyczy zwrotu uiszczonych podatków.

§ 25.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. maja 1916.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

71.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 4. maja 1916,

Nr. 57. Dz. rozp. część XX.

dotyczące monopolu cukrowego i przymusu koncesyjnego dla handlu cukrem.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

I Rozdział.

Monopol cukrowy.

§ 1.

Monopol przywozu i sprzedaży.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego i sprzedaż cukru w obrębie tego obszaru zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwą „cukier“ rozumieć należy cukier buraczany.

§ 2.

Przywóz.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego przez c. i k. Zarząd wojskowy jest wolny od cła.

Przywóz dla celów określonych w § 4, punkt 1, 2, 3. i 6. ordynacji cłowej (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31. maja 1916, Nr. 15. Dz. rozp.), nie ulega żadnym ograniczeniom.

§ 3.

Upoważnienia do sprzedaży cukru.

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży cukru, udzielając im koncesyi na handel cukrem.

Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. grudnia 1915, Nr. 47. Dz. rozp.).

§ 4.

Ustanowienie cen.

Ceny sprzedaży cukru będą ustanowione w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach producent musi oddać cukier c. i k. Zarządowi wojskowemu, i ustala ceny, po których c. i k. Zarząd wojskowy odstępuje cukier handlarzom.

Uchyla się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacji lub sprzedaży cukru.

II. Rozdział.

Koncesya na handel cukrem.

§ 5.

Władza koncesyonująca i dokument koncesyjny.

Koncesyi na handel cukrem (§ 3.) udziela Komenda obwodowa, w której obrębie urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

§ 6.

Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom godnym zaufania i nienaganego prowadzenia, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę na rachunek posiadacza koncesyi wymaga pozwolenia Komendy obwodowej. Zastępca musi odpowiadać warunkom pierwszego ustępu.

Po śmierci posiadacza koncesyi może być przemysł prowadzony na podstawie dawnego dokumentu koncesyjnego na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków uprawnionych do dziedzictwa aż do osiągnięcia pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie obwodowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 7.

Lokal przedsiębiorstwa.

Na podstawie tej samej koncesyi może być handel cukrem prowadzony tylko w jednej gminie i tylko w lokalach wymienionych w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy donieść Komendzie obwodowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem handlu w nowym lokalu.

§ 8.

Rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa.

Dokument koncesyjny ustanawia rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa, zwłaszcza, czy towar może być oddawany tylko drobnym handlarzom, czy także wprost konsumentom.

§ 9.

Nadzór władz.

Prowadzenie handlu cukrem stoi pod nadzorem władzy.

Organom, powołanym do wykonywania tego nadzoru, musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu cukrem.

III Rozdział.

Postanowienia ogólne i końcowe.

§ 10

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urządzeń, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu cukrowego.

§ 11.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą — o ile nie podpadają pod surowszą karę — karane przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

§ 12.

Zarządzenia przymusowe.

Koncesya może być każdej chwili cofniętą.

Koncesya musi być cofniętą, jeżeli odpadną warunki co do godności zaufania lub nienaganności posiadacza koncesyi, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku może Komenda obwodowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie towarów.

§ 13.

Postanowienia przejściowe.

Zapasy, znajdujące się w obszarze okupowanym, przeznaczone na sprzedaż, a nie wprowadzone lub nabyte przez c. i k. Zarząd wojskowy, mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego tylko do 10. czerwca 1916, o ile nie zostały przed tym dniem zgłoszone w Komendzie obwodowej, w której okręgu urzędowym są zamagazynowane.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia.

Zapasy niezgłoszone uzna Komenda obwodowa za przepadłe z dniem 10. czerwca 1916

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia c i k. Zarządu wojskowego po 10. lipca 1916. Zapasy niesprzedane do tego czasu obejmie c i k Zarząd wojskowy do cenach umówionych lub po cenach, po jakich odstępuje się cukier handlarzom (§ 4, ustęp 2.)

§ 4, ustęp 3, nie stosuje się do zapasów, określonych w pierwszym ustępie; podatki pośrednie, przypadające według ustaw krajowych, mogą być co do tych zapasów podwyższone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatora aż do wysokości stu procent stopy podatkowej.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na wywóz pewnego zapasu cukru z monarchii, mogą ten zapas wprowadzić do 1. czerwca 1916. Zapasy te podlegają po wprowadzeniu ich przepisom tego paragrafu.

§ 14

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15. maja 1916.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

E. Nr 12891 16.

72.

Obrót towarami.

Celem ujednostajnienia obrotu towarami między poszczególnymi powiatami, wydało c i k. Wojsk. Gen. Gubernatorstwo na podstawie § 4. rozp. Nacz. Komendy armii z 15. 12. 1915 N 47. następujące zarządzenia:

Obrotu towarami między poszczególnymi powiatami należy o ile możliwości nie ograniczać.

Powiaty, które mają nadmiar jakichkolwiek artykułów, mają obowiązek innym powiatom w ten sposób dopomagać, by kupcom z tych powiatów nie stawiać przeszkód, z wyjątkiem tego rodzaju handlu pośredniego, który dla zysków prowadzi do podrożenia towarów a w ślad zatem do przemysłnictwa, co z największą surowością należy zwalczać.

Celem praktycznego zastosowania § 4. wspomnianego wyżej rozporządzenia z uwagi na różnorodność ograniczenia obrotu towarami, zostały takowe podzielone na 4 grupy:

a) Artykuły zmonopolizowane.

Tu należą: zboże, pszenica, żyto, jęczmień wszelkiego rodzaju, owies, kukurydza, hreczka i proso - rozp. Nacz. Komendy armii z 27. czerwca 1915;

mąka i produkty mączne, len i rzepak - rozp. Nacz. Komendy armii z 26. czerwca 1915.

Powyższe artykuły mogą kupować jedynie organa c i k. Zarządu wojskowego.

Obrót handlowy tytoniem, cukrem buraczanym i wódką jakoteż ich fabrykatami, tworzy przedmiot specjalnych zarządzeń.

b) Towary podlegające zajęciu.

Tu należą: szlachetne przetwory z kartofli z wyjątkiem spirytusu, sód i produkty słodowe wszelkiego rodzaju, owoce do wytwarzania oliwy, makuchy lniane i rzepakowe - (rozp. Gub. Nr. 17948) jakoteż wszystkie stałe a również mielone pozostałości od wyrobu oleju; nasienie rzepaku, buraków, lnu, konopi, maku, nasiona traw wszelkiego rodzaju i chmiel, siano, koniczyna, słoma i siewka, len, przędzywo wszelkiego rodzaju, juta, konopie i odpadki z wyrobów konopnych, stare sznury, pasy parciane, płachty i td. skóra wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem wyrobów galanteryjnych, materiały garbarskie i ekstrakty z tychże, smoła, kalofonia, terpentyna i olej terpentynowy, skóry surowe i

wyprawne, wełna owcza, bielizna wełniana wyrobu ręcznego i fabrycznego wełna garbarska i kuśnierska, szmaty wszelkiego rodzaju, drzewa na osady do karabinów, ter z węgla kamiennego, jakoteż wszystkie ciężkie i lekkie oleje terowe z węgla kamiennego, asbest surowy, worki z juty i worki wszelkiego rodzaju, surowce dla wyrobu amunicji (saletra, kwas azotowy, kwas solny, oleisty kwas solny t. j. przeszło 100% aceton, alkohol, gliceryna, kwaśne wapno) W. G. G. J. Nr. 7017/15, (pneumatyki, pełne obręcze gumowe automobilowe, kauczuk surowy, stara guma i kauczuk wszelkiego rodzaju) W. G. C. J. Nr. 2027/15, 226/16

Zakupnem tych towarów mogą się zajmować tylko organa c. i k. Zarządu wojskowego albo osoby przez nie uprawnione, przyczem tylko pozwolenia na wywóz z centrali towarowej za ważne uważać należy. Sprzedaż i wywóz tych artykułów do innych powiatów, może tylko nastąpić za pozwoleniem c. i k. Wojsk. zarządu.

Zajętymi skórami bez względu na to czy są wyprawione czy też na pół wyprawione, rozporządza, wyłącznie stacya odbiorcza dla skór przy c. i k. Komendzie obwodowej w Radomiu jako organ Naczelnej Komendy armii.

c) Towary którymi obrot jest ograniczony.

Tu należą: kartofle i buraki wszelkiego rodzaju, jakoteż produkty z nich, woły, świnie, owce, kozy i konie, drób wszelkiego rodzaju, świeże i przyrządzone mięso i dziczyzna, świeże, marynowane i suszone ryby, jaja, mleko i produkty mleczne, słonina, jadalne tłuszcze roślinne i zwierzęce, łój.

Do wywozu tych towarów z obszaru okupowanego potrzebne jest upoważnienie centrali towarowej, do zakupu zaś pozwolenie c. i k. Komendy obwodowej na której obszarze kupno się odbywa. Kupcy z innych powiatów prosząc o pozwolenie na zakup, winni przedłożyć pismo polecające tej Komendy obwodowej dla której obszaru kupują. W piśmie tem musi być wyraźnie wymienione czy kupujący jest zawodowym handlarzem i czy opłacił podatek od uprawnienia przemysłowego.

d) Wolne towary.

Tu należą: wszystkie pod a), b), c.) w § 1. rozp. Nr. 47. nie wymienione towary, jakoteż wszystkie nie objęte kontyngentem

Obrót tymi towarami jest w obrębie c. i k. Wojsk. Gen. Gub. wolny, przy zakupie dla wywozu z obszaru okupowanego, potrzebne jest upoważnienie centrali towarowej o ile są umieszczone w § 1. powyższego rozporządzenia.

e) Towary skontyngentowane

które sprowadza się z monarchii na podstawie upoważnienia biura wywiadowczego mają w myśl rozp. Wojsk. Gen. Gub. Nr. 7985/16 być zużyte w tym obwodzie dla potrzeby którego zostały przeznaczone. Wywóz do innych powiatów może nastąpić tylko za pozwoleniem Komendy obwodowej z której obszaru towar pochodzi, wyjątek stanowi drobna ilość takiego towaru w bezpośrednim obrocie granicznym

Przekroczenia zakazu wywozu będą w myśl § 1. rozp. Nr. 30. z 19/8. 1915. karane grzywną do 2000 koron lub aresztem do 6. miesięcy.

E. Nr. 5306.

73.

Organizacya szkół ludowych.

Oprócz 16. szkół, wymienionych w Dzienniku urzędowym Nr. 3. zorganizowano w dalszym ciągu następujące szkoły:

1.) 2-kl szkołę mieszaną w Hucie Krzeszowskiej	6.) 1-kl szkołę mieszaną w Bukowinie
2.) 2- " " " " Kocudzy	7.) 1- " " " " Gozdzie Ljpińskim
3.) 1- " " " " Górecku Starem	8.) 1- " " " " Monotach Grojcach
4.) 1- " " " " Zamchu	9.) 1- " " " " Harasiukach
5.) 1- " " " " Woli Obszańskiej	10.) 1- " " " " Hucisku

11.) 1-kl. szkołę mieszaną w Dzwoli	27.) 1-kl. szkołę mieszaną w Lipinach
12.) 1- „ „ „ „ Bukowej	28.) 1- „ „ „ „ Dąbrówce
13.) 1- „ „ „ „ Korytkowie Dużym	29.) 1- „ „ „ „ Szyszkowie
14.) 1- „ „ „ „ Zdzisławicach	30.) 1- „ „ „ „ Nakliku
15.) 1- „ „ „ „ „ Kamionce	31.) 1- „ „ „ „ „ Bojarach
16.) 1- „ „ „ „ „ Łazowie	32.) 1- „ „ „ „ „ Dąbrowicy
17.) 1- „ „ „ „ „ Krzeszowie Górnym	33.) 1- „ „ „ „ „ Rożnówce
18.) 1- „ „ „ „ „ Jasienniku	34.) 1- „ „ „ „ „ Bidaczowie Nowym
19.) 1- „ „ „ „ „ Korchowie	35.) 1- „ „ „ „ „ Okrągłem
20.) 1- „ „ „ „ „ Rakówce	36.) 1- „ „ „ „ „ Ciosmach
21.) 1- „ „ „ „ „ Lipowcu	37.) 1- „ „ „ „ „ Łazerach
22.) 1- „ „ „ „ „ Łukowej (Łazy)	38.) 1- „ „ „ „ „ Smulsku
23.) 1- „ „ „ „ „ Borowcu	39.) 1- „ „ „ „ „ Luchowie Dolnym
24.) 1- „ „ „ „ „ Majdanie sopock. II	40.) 1- „ „ „ „ „ Luchowie Górnym
25.) 1- „ „ „ „ „ Ciotuszy Starej	41.) 1- „ „ „ „ „ Różańcu
26.) 1- „ „ „ „ „ Hamerni	42.) 1- „ „ „ „ „ Woli Różanieckiej.

Prywatne ochronki otworzono:

1.) w Biłgoraju	3.) Hucie Krzeszowskiej
2.) „ Tarnogrodzie	4.) „ Momotach Grojcach

Stosownie do § 10. rozp. Gen. Gubernatora w Lublinie z dnia 31./10. 1915. Dz. urzędowym cz. II. zorganizowała c. i k. Komenda obwodowa Rady szkolne miejscowe w następujących gminach:

1.) w Aleksandrowie	9.) w Łukowej
2.) „ Babicach	10.) „ Majdanie Sopockim
3.) „ Biłgoraju	11.) „ Potoku
4.) „ Biszczy	12.) „ Puszczy Solskiej
5.) „ Hucie Krzeszowskiej	13.) „ Soli
6.) „ Kocudzy	14.) „ Tarnogrodzie
7.) „ Krzeszowie	15.) „ Woli Różanieckiej.
8.) „ Księżpolu	

Do zakresu działania poszczególnych Rad szkolnych miejscowych należą szkoły jednośl. gminy.

Czynność swą stosownie do wyżej wymienionego rozp. Gen. Gubernatora (Rozdział III) tudzież rozp. c. i k. Komendy obwodowej z dnia 8./4. 1916 1: 3784/1 rozpoczną Rady szkolne miejscowe bezzwłocznie.

E. Nr. 4364/16.

74.

Obwieszczenie.

Reskryptem z dnia 13./III. 1916 Nr. 11950. zezwolił c. i k. wojskowy Zarząd guber. w Lublinie, Towarzystwu wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Warszawie na prowadzenie nadal agend istniejącego obowiązkowego ubezpieczenia od ognia także na obszarze gubernii Lubelskiej.

W Lublinie ma być utworzone zastępstwo Warszawskiej centrali, które obejmie agendy Towarzystwa w tut. gubernii. Premie ubezpieczenia będą ściągane przez kasy gminne i odwożone do kas obwodowych, które znów miesięcznie będą odstawały je do kasy zarządu gubernialnego wzgl. aż do ustanowienia tej ostatniej, do kasy obwodowej w siedzibie gubernii do dyspozycji Lubelskiej reprezentacyi głównego Zarządu.

Nazwiska urzędników Towarzystwa, zatrudnionych w obwodowych oddziałach Towarzystwa, będą podane do wiadomości publicznej przez obwieszczenie w dzienniku urzędowym Komendy obwodowej.

Urzednicy ci mogą nosić odznaki, jakie zarząd główny ustali.

Urzędy gminne wzywa się ażeby działalność Towarzystwa popierały. Delegatami do rady przy głównym Zarządzie w Warszawie, zostali wybrani i przez Zarząd gub. zatwierdzeni pp. Tadeusz Rejowski z Lublina, Juliusz Zdanowski z Kielc i Zygmunt Leszczyński z Kalisza. Działalność Towarzystwa zostawać będzie pod kontrolą Zarządu wojkowego. Zarząd Tow. w Warszawie ma wydać wkrótce szczegółową instrukcję, która zostanie ogłoszoną. Tożsamo nastąpi ogłoszenie o powołaniu do życia oddziału obwodowego Tow., dla tut. obwodu.

E. Nr. 7635/16. ad.

75.

Obwieszczenie.

Odnosnie do tut. obwieszczenia z dnia 17./5. 1916 Nr. 4364/16 ogłasza się, że równocześnie rozpoczyna działalność okręgowy Oddział Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń od ognia dla Królestwa Polskiego w Warszawie.

Siedzibą Zarządu Oddziału okręgowego jest Biłgoraj

Urzędnikami Oddziału są: Adwokat przysięgły p. Aleksander Zalewski jako taksator, p. Roman Wysocki jako pomocnik taksatora, p. Julian Studziński jako sekretarz.

Urzędy gminne i organa Komendy obwodowej wzywa się, aby udzielały pomocy urzędnikom Towarzystwa w ich czynnościach urzędowych.

E. Nr. 4357.

76.

Towarzystwo wzajemnego ubezpieczenia od ognia „Snop“.

Z powołaniem się na rozkaz c. i k. Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa Nr. 23470/16 ogłasza się co następuje:

Warszawskie Towarzystwo ubezpieczeń „Snop“ które obecnie nosi nazwę „Towarzystwo wzajemnego ubezpieczenia od ognia „Snop“ otrzymało zezwolenie przymowania w obrębie Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa ubezpieczeń budynków od ognia, których wartość szacunkowa przywyższa kwotę 5000 rubli tudzież ruchomości w miastach i fabrykach.

Zezwolenie to wydano pod warunkiem założenia filii towarzystwa na terytoryum Jenerał-Gubernatorstwa.

E Nr. 7323.

77.

Ubezpieczenia na życie.

Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń uzyskało rozporządzeniem c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa Nr. 22226/16 zezwolenie na zawieranie na obszarze okupowanym w Polsce interesów o ubezpieczenie na życie. Agencja płatnicza tego Towarzystwa zostanie otwartą w Lublinie.

E. Nr. 1273.

78.

Obrót bydłem wewnątrz obszaru okupowanego.

Na mocy rozporządzenia c i k. wojsk. Gen. Gub w Lublinie z dnia 21./I. 1916 kupno bydła na rzeź wewnątrz obszaru okupowanego jest zasadniczo dozwolone a kupujący zostaną zaopatrzeni w odpowiednie legitymacye, które powinni przedłożyć do widymatu dotyczącej Komendzie, w której obwodzie kupno uskuteczniają.

Kupno może dopiero nastąpić po uzyskaniu potwierdzenia legitymacyi, poczem wyprowadzenie bydła z danego okręgu należy w teje Komendzie zgłosić.

Równocześnie podaje się do powszechnej wiadomości że kupno bydła i wywóz z powiatu Zamajskiego jest wzbroniony. Przekraczający ten zakaz będą surowo karani.

E. Nr. 2533/16.

79.

Uwalnianie od robót.

W sprawie wnoszonych prośb o zwolnienie od wcielania do oddziałów robotniczych, c. i k. Jeneralne-Gubernatorstwo rozkazem Nr. 29851/16 zarządziło co następuje:

Prawo rozstrzygania tych prośb w pierwszej instancji przysługuje tej Komendzie obwodowej w obrębie której mieszka i pozostaje w ewidencji robotnik wcielony względnie mający być wcielonym do oddziału robotniczego. Do wnoszenia prośb o zwolnienie są upoważnieni bądź sami żywiele rodzin, bądź członkowie rodziny postający na utrzymaniu reklamowanego.

Przeciw odmownemu rozstrzygnięciu prośby przysługuje prawo odwołania się do c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie, gdzie zapada ostateczne rozstrzygnięcie.

Ewentualne odwołanie należy wnosić do właściwej Komendy obwodowej w ciągu dni 8. licząc od dnia następującego po dniu doręczenia orzeczenia. Później wniesione odwołania będą odrzucane wprost przez Komendę obwodową jako spóźnione.

Ani prośby o zwolnienie ani wniesione odwołania nie mają mocy wstrzymującej, bądź nastąpić mającego, bądź też już skutecznego wcielenia do oddziału robotniczego.

E. Nr. 6649.

80.

Zakaz wytwarzania i sprzedaży śmietanki.

Na mocy rozp. c. i k. Wojsk. Gen. Gub. w Lublinie z dnia 24 /4. 1916. Nr. 24893 z uwagi na konieczność oszczędnego obchodzenia się z wszelkimi artykułami służącymi do wyrobu tłuszczów, zabrania się wytwarzania i sprzedaży śmietanki, tak na targu, jakoteż w kawiarniach i restauracjach. Wytwarzania śmietanki dozwala się jedynie w celu wyrobu masła.

E. Nr. 1829/2.

81.

Opłaty targowe i mostowe w Bilgoraju.

Magistratowi miasta Bilgoraja udzielono zezwolenia na pobieranie opłat targowych i mostowego na rzece Ładzie wedle taryfy, która będzie umieszczona przy wejściu do miasta oraz przy wspomnianym moście.

E. Nr. 7205.

82.

O s t r z e ż e n i e.

Zdarzają się coraz częściej wypadki okaleczeń lub przejechania przez pociągi kolejowe samopas wałęsających się koni i bydła.

Wzywa się ludność osiadłą w wsiach leżących w pobliżu linii kolejowych, by swego bydła pasącego się obok toru kolejowego nie pozostawiła bez nadzoru narażając w ten sposób ruch pociągów kolejowych na niebezpieczeństwo a siebie samych na szkodę.

Wykraczający przeciw temu zakazowi będą karani przez c. i k. Komendę obwodową.

Polecam Zwierzchnościom gmin położonych wzdłuż linii kolejowych, by rozkaz niniejszy sposobem w miejscu przyjętym, publicznie ogłosiły.

E. Nr. 6717/16.

83.

Obwieszczenie.

W pewnem miejscu granicznym został mieszkaniec obszaru okupowanego, który nie usłuchał

rozkazu „Halt“ „stój“ przez żandarma pełniącego służbę postrzelony i przy tem tak ciężko ranny, że wkrótce zmarł.

Podając powyższy wypadek do powszechnej wiadomości ludności tut. obwodu, zwracam uwagę, że służba graniczna jest w prawie, w razie nieusłuchania jej rozkazów, użyć broni.

Jako służbę graniczną należy uważać wszystkich pełniących służbę w tut. obwodzie żołnierzy.

84.

Obwieszczenie

c. i k. Naczelnej Komendy armii z dnia 2-go kwietnia 1916.

Otwarcie etapowych urzędów pocztowych i telegraficznych dla ruchu prywatnego.

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 24. lutego 1916. o służbie pocztowej i telegraficznej, otwarto etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne I. klasy w Hrubieszowie i Tomaszowie dla ruchu prywatnego pocztowego i telegraficznego, a etapowy urząd pocztowy i telegraficzny I. klasy w Chełmie, z dniem 10. kwietnia 1916. dla ruchu prywatnego telegraficznego.

Dopuszczone są:

a) **do nadawania** w myśl §. 9, 1—7 i §. 19. rozporządzenia: karty korespondencyjne, listy otwarte, druki (gazety), próbki towarowe, przekazy pocztowe i wpłaty do pocztowej kasy oszczędności w obrocie czekowym, listy otwarte z podaniem wartości i telegramy.

b) **do odbioru** w myśl §. 10, 1—7 i §. 10. rozporządzenia: karty korespondencyjne, listy otwarte i zamknięte, druki (gazety), próbki towarowe, listy z podaniem wartości, przekazy pocztowe, paczki bez podanie wartości do 5. kg. i telegramy.

85.

Obwieszczenie

Naczelnej Komendy Armii z dnia 18-go kwietnia 1916 r.

Dopuszczenie pocztowych przesyłek, pakietów za pobraniem z Monarchii do obszaru okupowanego w Polsce.

Na podstawie § 11. rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 24. lutego 1916. o służbie pocztowej i telegraficznej zezwala się z dniem 1. maja 1916. na przesyłanie pakietów z Monarchii do obszaru okupowanego w Polsce za pobraniem do wysokości 1000 K. pod następującymi warunkami:

1. Co do zewnętrznego oznaczenia, co do dołączenia adresu przesyłkowego, połączonego z przekazem pocztowym dla kwoty pobrania, dalej co do adresowania tego przekazu pocztowego nie do miejsca nadania, lecz do jakiej innej miejscowości, albo do jakiej pocztowej kasy oszczędności, lub innej instytucji kredytowej, obowiązują miejscowe przepisy miejsca nadania.

2. Należność za pobranie wynosi 2 h. od każdych 4 K. pobrać się mających, najmniej jednak 12 h. i ma być uiszczona tak samo, jak inne należności przesyłkowe przy nadaniu.

3. Co się tyczy warunków przesyłki i opłaty cła, mają zastosowanie odnośnie do pakietów za pobraniem ogólne przepisy o przesyłaniu pakietów do obszaru okupowanego.

4. Termin dla podjęcia przesyłek za pobraniem ustanawia się przy etapowych urzędach pocztowych na 15 dni po nadejściu przesyłki, wzgl. po doręczeniu awiza.

5. Żądania opuszczenia lub znizienia kwoty pobrania są niedopuszczalne.

6. Porekę za pakiety za pobraniem przymuje się taksamo, jak za inne pakiety.

Za pobranie ciężące na przesyłce odpowiada zakład pocztowy obszaru okupowanego tylko o tyle, o ile przesyłka została adresatowi doręczona, a kwotę pobraną reklamowano w ciągu 6. miesięcy od dnia nadania przesyłki.

86.

O b w i e s z c z e n i e

**c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce
z dnia 15-go kwietnia 1916 r.**

Otwarcie ekspozytury cłowej w Baranowie.

W Baranowie w obwodzie Sandomierskim otwartą została ekspozytura cłowa dla ruchu towarowego z c. i k. obszarem okupowanym w Polsce

E. Nr. 7202.

87.

C. i k. Główny urząd cłowy w Brodach.

C. i k. Główny urząd cłowy w Brodach podjął na nowo urzędowanie z dniem 22. kwietnia 1916.

E. Nr. 8579.

88.

Zmiany w sądownictwie.

Rozporządzenie Nacz. Wodza z 9. maja b. r. dz. rozp. Nr. 58. restytuuje trybunały cywilne w miastach gubernialnych w dawnym ich ustroju. Sądy gminne są zrównane ze sądami pokoju i temsamem rozszerzony jest ich zakres działania.

Takie sądy gminne będą odciążone używały historycznej nazwy „sąd pokoju“. Drugą instancją dla sądów pokoju jest sąd obwodowy w każdym obwodzie. O środkach prawnych przeciw rostrzygnięciom trybunałów, orzeka sąd apelacyjny przy Jen. Gubernatorstwie.

We wszystkich tych instancjach przewidziany jest udział obywateli kraju w wykonywaniu judykatury. C. i k. Zarząd wojskowy przyznaje ludności znacznie szerszy zakres działania w wykonywaniu sądownictwa, niż ten, jaki istniał poprzednio za czasu pokoju. Rząd okazuje w ten sposób zaufanie, jakie żywi do ludności. Przez swoich przedstawicieli, powołanych na urząd sędziowski, ma społeczeństwo uzyskać wgląd w wykonywanie sądownictwa i utwierdzić się w przekonaniu, że miarodajnymi wskaźnikami w urzędzeniu sądownictwa są wyłącznie dobro kraju i zapewnienie bezstronnego wymiaru sprawiedliwości. Takie przeświadczenie musiała zresztą już i dotychczasowa działalność sądów w czasie okupacji upowszechnić.

Zarząd wojskowy oczekuje, iż społeczeństwo na okazane mu zaufanie odpowie równą ufnością i liczy na to, że osobistości powołane na urząd sędziowski będą współdziałały chętnie i ufnie wraz ze sędziami koronnymi, mając na oku dobro ogółu. Celem poprawy i pogłębienia działalności w sprawach opieki wezwie zarząd sądownictwa niebawem także szersze koła społeczeństwa do współdziałania.

Ad. res. 413.

89.

O g ł o s z e n i e

**w sprawie przyjmowania tutejszych obywateli do c. i k. Żandarmeryi
na obszarze okupowanym Polski.**

C. i k. wojskowy zarząd okupowanego obszaru Polski zezwolił na przyjmowanie dobrowolnie zgłaszających się odbywateli kraju okupowanego do służby w żandarmeryi na obszarze tego kraju.

Z uwagi że c. i k. Żandarmeria na okupowanym obszarze Polski jest integralną częścią c. i k. wojska, należy dobrowolne wstąpienie do służby w c. i k. żandarmerii uważać w myśl Najwyższego Postanowienia z 1. października 1914. jako równoznaczne z dobrowolnem wstąpieniem do służby w c. i k. zbrojnej armii.

1. Warunki przyjęcia.

- a) pełna zdolność do pełnienia służby wojennej i wiek od 20 do 30 lat,
- b) nieskazitelność sądowa,
- c) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie z tem, że władający także językiem niemieckim będą w pierwszym rzędzie uwzględniani,
- d) zobowiązanie się służenia czynnie w żandarmerii na obszarze okupowanym Polski najmniej przez cztery lata.

Dobrowolne wstąpienie małoletnich zależne jest od pozwolenia ich ojców względnie opiekunów, które musi być złożone pisemnie i potwierdzone przez gminę.

2. Pobory służbowe.

Przyjęcie nastąpi z początku na 6 miesięcy po ukończeniu tego czasu próby nastąpi definitywne przydzielenie do żandarmerii.

Początkowe pobory wynoszą, oprócz systemizowanego Etappenrelutum (obecnie 3. kor. 12 hal. dziennie) 2. K. 74. h. żołdu i. 1. k. 20. h. dziennego dodatku wojennego.

Ubiegający się o tę służbę winien przynieść na sobie zdadne do użytku odzienie, obuwie i bieliznę, w dalszym ciągu służby otrzyma wojskowy mundur, buty i uzbrojenie.

Do każdego podania należy oprócz innych oryginalnych dokumentów (świadcstwo chrztu, świadectwo szkolne i t. p.) dołączyć własnoręcznie przez ubiegającego się o służbę napisany w języku niemieckim lub polskim rewers następującej treści:

R e w e r s

Zobowiązuję się, w razie mojego przyjęcia do c. i k. żandarmerii dla okupowanego kraju Polski, przy tej żandarmerii służyć czynnie najmniej przez przeciąg lat czterech.

Data:

Podpis:

2 świadków:

Podania o przyjęcie należy wnosić do Komendy obwodowej najpóźniej do 30. czerwca b. r.

Przyjęci do służby podlegają z dniem wstąpienia do żandarmerii wojskowym ustawom karnym i dyscyplinarnym przepisom w równej mierze jak należący do c. i k. wojska.

Der k. u. k. Kreiskommandant:

ROLLER

Oberst m. p.

